

IVM Coronanieuws 10 april 2020

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws van 10 april.

Behandeling COVID-19

Het EMA heeft geadviseerd dat remdesivir in Europa mag worden gebruikt in een compassionate use programma. Ernstig zieke patiënten die aan de beademing liggen, en buiten klinische studies vallen, kunnen via dit programma remdesivir krijgen. Het CBG moet nu het programma nog goedkeuren voor Nederland. Voor het toepassen van remdesivir moeten zorgverleners de behandelrichtlijn van de SWAB blijven volgen.

De SWAB adviseert chloroquine en hydroxychloroquine alleen bij matig ernstig of ernstig zieke patiënten. Er kan pas besloten worden over gebruik van deze middelen in een vroeger stadium van de ziekte, als een therapeutisch effect zonder ernstige bijwerkingen overtuigend is aangetoond. Profylactisch gebruik of gebruik als post-expositie profylaxe is niet opgenomen in de richtlijn en wordt daarom ook niet toegestaan. De IGJ heeft zorgverleners die zich niet houden aan de huidige behandelrichtlijn hierop aangesproken.

Behandeladviezen: www.swab.nl

Melden

Bijwerkingencentrum Lareb vraagt zorgverleners in ziekenhuizen aandacht te besteden aan het vastleggen en melden van bijwerkingen van geneesmiddelen bij de behandeling van patiënten met COVID-19. Omdat deze geneesmiddelen buiten de oorspronkelijke indicatie worden ingezet, is delen van kennis en ervaringen extra belangrijk. Om zorgverleners zo min mogelijk te belasten heeft Lareb een eenvoudige tabel voor de meldingen beschikbaar gesteld. Op de website staat actuele informatie over bijwerkingen van geneesmiddelen bij de behandeling van COVID-19. Incidenten met medicatie bij patiënten met COVID-19 kunt u melden bij het Portaal voor Patiëntveiligheid.

www.lareb.nl
covid19@lareb.nl
www.vim-digitaal.nl

Nieuwe geneesmiddelen

In het Amsterdam UMC start een onderzoek naar de effectiviteit en veiligheid van het antilichaam IFX-1 bij patiënten met het coronavirus, die met een zware longontsteking op de intensive care opgenomen zijn. Het antilichaam richt zich specifiek op de complement factor C5a. Blokkade hiervan kan voorkómen dat het immuunsysteem van een patiënt te heftig reageert op het virus, met een schadelijke ontstekingsreactie tot gevolg. Eerder onderzoek in China naar dit antilichamen laat hoopvolle resultaten zien.

Waarschuwingen

De IGJ heeft verschillende signalen gekregen over alternatieve behandelingen bij corona. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om homeopathische middelen of het vasthouden van edelstenen, buisjes of elektroden. Er is geen enkel wetenschappelijk bewijs voor preventie of werking bij het coronavirus. De IGJ roept zogenaamde genezers op onmiddellijk te stoppen met dergelijke alternatieve behandelingen en met onjuiste en misleidende uitspraken hierover.

Ook worden er nog steeds opmerkelijke berichten verspreid over vitamines, mineralen en andere supplementen die zouden helpen tegen corona. Dit soort claims van verkopers zijn misleidend en verboden. Voorbeelden van misleidende claims over voedingssupplementen bij corona-bestrijding kunt u melden bij de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

www.nvwa.nl

Geneesmiddeltekorten

In het Coronanieuws van vorige week was uitgebreid aandacht voor de maatregelen tegen tekorten aan IC-geneesmiddelen. De IGJ geeft geen vervolg aan het onderzoek naar de voorraden van gesloten privéklinieken. De voorraden zijn te klein en te ver verspreid over het land. Wel heeft de IGJ in overleg met het CBG tijdelijk toestemming gegeven voor gebruik van sommige veterinaire geneesmiddelen met propofol. Het gaat om enkele merken, waarbij de samenstelling en veiligheidseisen maken dat ze ook geschikt zijn voor gebruik bij mensen. Het landelijk coördinatiecentrum geneesmiddelen blijft de beschikbaarheid van IC-medicatie monitoren.

Het toenemend gebruik van IC-medicatie maakt dat er ook tekorten dreigen voor patiënten buiten de IC, met name in de palliatieve zorg. Naar verwachting verschijnt deze week een Leidraad Palliatieve sedatie bij tekorten aan mensen, middelen en materialen.

Vanwege een dreigend tekort aan antibiotica heeft het NHG aangegeven dat bij patiënten met waarschijnlijkheidsdiagnose pneumonie de voorkeur uitgaat naar driemaal daags amoxicilline 500 mg in plaats van 750.

Ook zonder coronacrisis is het aantal geneesmiddeltekorten al opgelopen: in 2019 was het aantal geneesmiddelen met verwachte leveringsproblemen verdubbeld ten opzichte van het jaar ervoor. Exportverboden - al dan niet tijdelijk - en transportproblemen bemoeilijken momenteel de aanvoer van geneesmiddelen. De minister van VWS overlegt met leveranciers en op diplomatiek niveau over de continuïteit van aanvoer. Het EMA neemt ook maatregelen tegen de tekorten, bijvoorbeeld door procedures voor toelating te versnellen en te overleggen met de farmaceutische industrie over het opvoeren van de productiecapaciteit.

Communicatie

De coronacrisis vraagt om goede communicatie met patiënten. Voor patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden zijn diverse hulpmiddelen ontwikkeld. Pharos heeft begrijpelijke informatie over het coronavirus gepubliceerd, inclusief een verklarende woordenlijst. De website Steffie bevat eenvoudige filmpjes over corona voor laaggeletterden en mensen met een verstandelijke beperking. Ook op de website van de Rijksoverheid en stichting Lezen en Schrijven is eenvoudige informatie te vinden.

Pharos: www.pharos.nl/coronavirus
Steffie: corona.steffie.nl
Rijksoverheid: www.rijksoverheid.nl/coronavirus
Lezen en schrijven: www.lezenenschrijven.nl/wat-wij-doen/corona-in-begrijpelijke-taal

Uitzonderlijke maatregelen

De coronacrisis is een uitzonderlijke situatie. Veel instanties spelen daarop in door procedures of maatregelen aan te passen. Een kort overzicht.

Tijdelijke coronaklinieken mogen medicatie gaan opslaan. Volgens de geneesmiddelenwet mag dit alleen in de apotheek. Omdat de zorg in de tijdelijke coronaklinieken daardoor in de knel dreigt te komen, staat de IGJ opslag van geneesmiddelen hier – onder voorwaarden - tijdelijk toe. Een andere nieuwe maatregel is dat apothekers, tijdelijk en onder voorwaarden, hun voorraden van geneesmiddelen mogen uitwisselen om tekorten tegen te gaan. Hoewel dit ook verboden is, zal de IGJ hier tot 1 juli niet op handhaven.

De medicatieoverdracht lijkt ook in een stroomversnelling te komen. Om de toenemende druk op huisartsenposten en spoedeisende hulp tegen te gaan, kunnen artsen tijdelijk de huisartsgegevens van patiënten raadplegen, ook als zij hiervoor vooraf geen schriftelijke toestemming hebben gegeven. Wel moet de arts de patiënt mondeling toestemming vragen voor het raadplegen van de gegevens. Voor ziekenhuizen die geen onderlinge elektronische uitwisseling van gegevens hebben, is een tijdelijke noodvoorziening ingericht door Philips. De minister van VWS roept ziekenhuizen op gebruik te maken van dit COVID-portaal als er geen bestaande uitwisselingsmogelijkheid is.

Ook in het onderzoek worden procedures versneld. Dit geldt bijvoorbeeld voor METC's die via spoedprocedures aanvragen voor corona-onderzoek versneld beoordelen. Registratie-autoriteit CBG kijkt naar het versnellen van de procedures om een vaccin op de markt te krijgen. Veel van de maatregelen zijn tijdelijk en bedoeld om de coronacrisis zo goed mogelijk het hoofd te bieden.

Tot slot

Volgende week verschijnt het volgende coronanieuws. Op de hoogte blijven van nieuwe journaals? U kunt zich abonneren op ons Youtube-kanaal door te klikken op ons logo rechtsonderin. Of meldt u zich aan voor de journaalupdate op de website van het IVM.

Aanmelden journaalupdate: www.ivm.nl